

POSTANOWIENIE

Dnia 31 lipca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Karol Weitz

w sprawie z wniosku Stowarzyszenia (...) z siedzibą w W. i Stowarzyszenia A. z siedzibą w W.

przy uczestnictwie Polskiej Izby Komunikacji Elektronicznej z siedzibą w W.,

Związku P. z siedzibą w W.,

Związku T. z siedzibą w Ł.,

Związku P. z siedzibą w W.,

Stowarzyszenia W. z siedzibą w W. i Polskiej Izby (...) z siedzibą w P.

o zatwierdzenie tabeli wynagrodzeń,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 31 lipca 2019 r.,

na skutek skargi kasacyjnej uczestnika postępowania Polskiej Izby Komunikacji Elektronicznej z siedzibą w W.

od postanowienia Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 26 kwietnia 2018 r., sygn. akt I ACa (...),

1. odrzuca skargę kasacyjną,

2. zasądza od uczestnika postępowania Polskiej Izby Komunikacji Elektronicznej na rzecz Stowarzyszenia A. i na rzecz Stowarzyszenia (...) kwoty po 360 zł (trzysta sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 26 kwietnia 2018 r. Sąd Apelacyjny w Poznaniu w sprawie z wniosku Stowarzyszenia (...) z siedzibą w W. (dalej jako: „S (...)\”) i

Stowarzyszenia A. z siedzibą w W. (dalej jako: „Z.”) przy udziale Polskiej Izby Komunikacji Elektronicznej z siedzibą w W. (dalej jako: „P.”), Związku P. z siedzibą w W. (dalej jako: „Z. P.”), Związku T. z siedzibą w Ł. (dalej jako: „Z. T.”), Związku P. z siedzibą w W. (dalej jako: „Z. P.”), Stowarzyszenia A. z siedzibą w W. (dalej jako: „S. A.”) i Polskiej Izby (...) z siedzibą w P. (dalej jako: „P. I.”) o zatwierdzenie tabeli wynagrodzeń oddalił apelacje uczestniczki P. I., uczestnika Z. i uczestniczki P. od postanowienia Sądu Okręgowego w P. z dnia 2 marca 2017 r.

Skargę kasacyjną od postanowienia z dnia 26 kwietnia 2018 r. złożyła uczestniczka P. Zarzuciła naruszenie art. 110¹³ ust. 5 pkt 1) w związku z art. 21¹ ust. 1¹ ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (jedn. tekst: Dz. U. z 2018 r., poz. 1191 ze zm., dalej jako: „u.p.a.p.p.”) oraz art. 278 w związku z art. 286 i z art. 227, art. 299 w związku z art. 227 i art. 278 § 1 k.p.c. Wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w (...) do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W świetle obowiązujących przed dniem 19 lipca 2018 r., tj. przed wejściem w życie ustawy z dnia 15 czerwca 2018 r. o zbiorowym zarządzaniu prawami autorskimi i prawami pokrewnymi (Dz. U. poz. 1293), dawnych przepisów art. 110¹ i nast. u.p.a.p.p. w sprawach o zatwierdzenie tabel wynagrodzeń za korzystanie z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych w pierwszym etapie orzekały składy orzekające Komisji Prawa Autorskiego. W wypadkach wskazanych w dawnym art. 110¹⁴ ust. 1 i ust. 3 u.p.a.p.p. mógł być złożony do sądu wniosek dotyczący zatwierdzenia tabel wynagrodzeń, inicjujący odrębne postępowanie sądowe.

Żaden z przepisów ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych dotyczących wprost postępowania przed sądem (dawne art. 110²⁰-110²³ u.p.a.p.p.) nie określał wprost trybu cywilnego sądowego postępowania rozpoznawczego, w którym rozpoznawane były wnioski dotyczące zatwierdzenia tabel wynagrodzeń, a zawarte w dawnym art. 110¹ ust. 3 u.p.a.p.p. odesłanie do odpowiedniego stosowania przepisów kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu nieprocesowym - literalnie odczytywane - odnosiło się tylko do postępowań przed Komisją Prawa Autorskiego.

W ocenie Sądu Najwyższego wykładnia całokształtu dawnych przepisów art. 110¹ i nast. u.p.a.p.p., w tym w szczególności art. 110²⁰-110²³ u.p.a.p.p., prowadzi jednak do wniosku, że sprawy sądowe o zatwierdzenie tabel wynagrodzeń podlegały rozpoznaniu w trybie postępowania nieprocesowego. Przekazanie sprawy do trybu postępowania nieprocesowego i wyłączenie jej tym samym z procesu (art. 13 § 1 zdanie pierwsze k.p.c.) może nastąpić na mocy wyraźnego przepisu lub w ten sposób, że przepisy regulujące rozpoznawanie spraw danego rodzaju odwołują się do instytucji i konstrukcji właściwych postępowaniu nieprocesowemu (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 1 października 1968 r., III CZP 77/68, OSNCP 1969, nr 7-8, poz. 127). W odniesieniu do spraw dotyczących zatwierdzenia tabel wynagrodzeń, w których postępowanie sądowe wszczynane było na skutek wniosków, o których mowa w dawnym art. 110¹⁴ ust. 1 i 3 p.u.a.p.p., zastosowanie znalazła druga z wymienionych technik.

Po pierwsze, postępowania w tych sprawach wszczynane były przez złożenie wniosku (dawny art. 110¹⁴ ust. 1 i 3 u.p.a.p.p.), co jest charakterystyczne dla postępowania nieprocesowego (art. 506 i art. 511 k.p.c.), a nie dla postępowania procesowego, które w jego klasycznym ujęciu jest inicjowane przez wniesienie pozwu (art. 187 k.p.c.). Po drugie, w odniesieniu do podmiotów uczestniczących w przedmiotowych postępowaniach ustawodawca posłużył się kategorią „uczestników”, a nie „stron” i wskazał krąg tych uczestników (dawny art. 110²² ust. 1 u.p.a.p.p.), co również odpowiada konstrukcji znanej postępowaniu nieprocesowemu. Po trzecie, w dawnym art. 110²² ust. 2 u.p.a.p.p. przewidziano zażalenie na postanowienie o odmowie dopuszczenia do wzięcia udziału w sprawie, co nawiązywało do instytucji postępowania nieprocesowego uregulowanej w art. 510 § 1 zdanie trzecie k.p.c. Po czwarte, w dawnym art. 110²³ zdanie drugie u.p.a.p.p. wskazano na postanowienie jako postać orzeczenia, które zapadało w postępowaniu w sprawach dotyczących zatwierdzenia tabel wynagrodzeń. Postanowieniem kończącym postępowanie w sprawie, o którym mowa w tym przepisie, mogło być postanowienie orzekające co do istoty sprawy oraz postanowienie nieorzekające co do istoty sprawy. Postępowanie nieprocesowe jest tym trybem postępowania rozpoznawczego, w którym orzeczenia zapadają w postaci postanowień zarówno wtedy, gdy orzekają co do

istoty sprawy, jak również wtedy, gdy nie orzekają co do istoty sprawy, podczas gdy w procesie orzeczenia co do istoty sprawy zapadają w postaci wyroków albo nakazów zapłaty, a orzeczenia formalne w postaci postanowień. Po piąte, założenie, że sprawy dotyczące zatwierdzenia tabel wynagrodzeń były rozpoznawane w postępowaniu nieprocesowym korespondowało z regulacją dawnego art. 110¹ ust. 3 u.p.a.p., przewidującą odpowiednie stosowanie w postępowaniach przez Komisję Prawa Autorskiego przepisów kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu nieprocesowym.

Przyjęcie, że sprawy dotyczące zatwierdzenia tabel wynagrodzeń podlegały rozpoznaniu w postępowaniu nieprocesowym, przesądza o tym, że w sprawach tych skarga kasacyjna była niedopuszczalna. Dopuszczalności skargi kasacyjnej w tych sprawach nie przewidywały dawne przepisy art. 110¹ i nast. u.p.a.p.p., w tym także art. 110²⁰-110²³ u.p.a.p.p. Dopuszczalność ta nie wynikała również z art. 519¹ k.p.c., gdyż spraw tych nie można było zaliczyć do żadnej z kategorii spraw, w których ten przepis przewiduje skargę kasacyjną. Wniosek ten potwierdza okoliczność, że w projekcie zmian ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, który obejmował regulacje zamieszczone w późniejszych przepisach art. 110¹ u.p.a.p.p., zawarta była propozycja zmiany art. 519¹ § 1 k.p.c., w świetle której skarga kasacyjna miała być dopuszczalna także w sprawach dotyczących tabel wynagrodzeń (por. proponowany art. 2 projektu ustawy o zmianie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych oraz niektórych innych ustaw, druk sejmowy nr 1628, VI kadencja Sejmu RP, www.sejm.gov.pl). W ostatecznie uchwalonym tekście ustawy z dnia 8 lipca 2010 r. o zmianie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 152, poz. 1016) zmiana art. 519¹ § 1 k.p.c. w tym zakresie już się nie znalazła.

Skarga kasacyjna w niniejszej sprawie jest wobec tego niedopuszczalna, wobec czego podlega odrzuceniu (art. 398⁶ § 2 i 3 w związku z art. 13 § 2 k.p.c.).

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 520 § 3, art. 98 § 3 i art. 99 oraz art. 108 § 1 w związku z art. 391 § 1, z art. 398²¹ i z art. 13 § 2 k.p.c.

jw